

Universitätsbibliothek Wuppertal

C. Cornelii Taciti Opera Qvæ Exstant

Tacitus, Cornelius

Antverpiae, 1668

Ad librum XV.

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.
Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

urn:nbn:de:hbz:468-1-1742

A

IVSTI LIPSI
AD LIBRVM XV. ANNALIVM
EXCURSVS.

PAG. 277

A.

Lib. VIII.

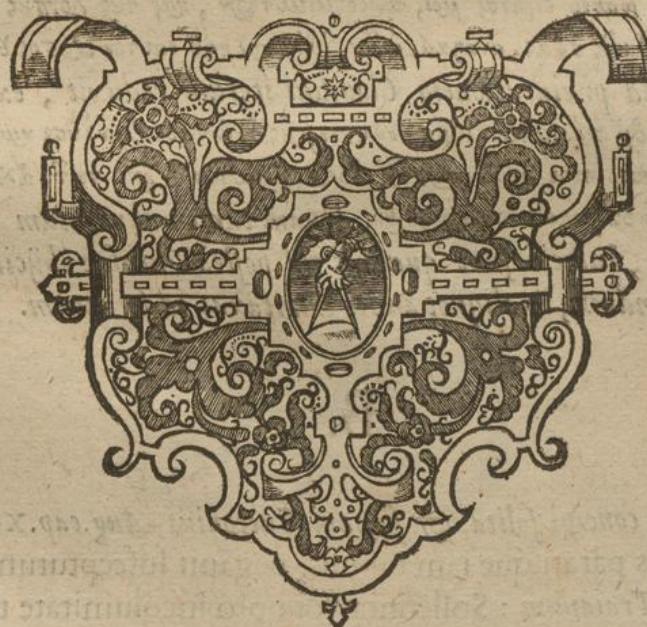
* Quia scilicet non servabatur, aut secernebatur.

CERTA inuestigatio eius diei à clade Aliensi capi potest, & debet. quam certum est anteriorem fuisse, & fastis perpetuis traditam & signatam: ideoque & vulgo notam. Cicero ad Atticum: Maiores nostri funestiorum diem esse voluerunt Aliensis pugnæ, quam vrbis captæ, quod hoc malum ex illo: itaque alter religiosus etiam nunc dies, alter in vulgus * ignotus. *Quis igitur ille?* Liuius ex professo tradit, initio libri vi. Diem ad xv. Kal. Sextiles dupli clade insignem, quo die ad Cremeram Fabij cæsi, quo dein ad Aliam, cum exitio vrbis, sedē pugnatum. Eadem Taciti nostri assertio 11. *Histor. de Vitellio*, quem tradit funesto omne de ceremonijs publicis edixisse xv. Kal. Augusti, die antiquitus infausto Cremerensi Aliensiique cladibus. Ergo eorum mente pugnæ ille dies: sequens autem vrbis captæ, & incensæ. quod Liuius item tradit. Ingressi, inquit, postero die vrbem, patente Collinâ portâ. Hec si ita vera: quis non videt XIV. Kalend. ipsum incendiū diem fuisse? & rectè igitur hic ita in Tacito scriptum. At alij fortasse dissentunt. Minime. imò Agellius è Verrio Flacco refert, libro v. capite XVII. cùm caussam querit, cur dies postriduani atrii Romanis habiti? refert, inquam, Q. Sulpicius Tribunum militum, aduersus Gallos pugnaturum, rem diuinam dimicandi gratiâ postridie Idus fecisse; & post diem tertium eius diei vrbem à Gallis occupatam esse. Quibus verbis si hæc sententia est, ut tres dies medios, & quarto demum pugnatum; profectò cum Liui sentit ac Tacito, & pugnæ dies erit Decimus quintus Kalendarum. Esse autem, ex ipso Liui dixeris, in quo pariter ita scriptum: Quod postridie Idus non litasset Sulpicius, & post diem terrium obiectus hosti exercitus Romanus esset. At si quis aliter, & velit post diem tertium, significare ipsum diem tertium: tum certè fateor, XVI. Kalendas diem pugnæ fuisse, quomodo in Viris illustribus (quocumque auctore) est scriptum. Sed vel sic ipse incendiū dies XV. sit, non hercules XVI. Itaque nihil video, quod virum illum tegat, nisi fortè Macrobius, qui describens Agelliana illa, ut solet, adferre videtur die postero quam Sulpicius male sacrificasset, pugnatum fuisse. Sed hoc sanè falsum, & improuidè à Macrobius scriptum. sicut item à Plutarcho in Cœfissis: Οὐ μὲν ταῖς νῦν λαοῖς εἰδεῖται, ἀλλὰ ταῖς ιεραῖς καλεσθεῖσαῖς οἱ χαλιφαῖοι τὸ σεάτουμα, οὐδὲ τὰ Αἰγαῖα πόταμοι ἐνερθῆσθαι ταῦτα Κελίης μάχη: Quod post Quintiles Idus, quas nunc Iulias vocant, educentes Tribuni copias, ad Aliam flumen vici sunt à Gallis. Indefinitè aut falso aio dictum: quo argumento? certo, quod Liuius eius rei auctorem dat, qui palam contraria scripsit, ut iam ostensum. Nam Plutarchus ibi, Ως οἱ πλεῖστοι νοοῦσσοι, ηλίξει Dīsopēi: Ut plurimi arbitrantur, & Liuius in historiâ scribit. Ille vero hoc non scribit: & quo cumque rem vertas, XIV. Kalendarum incendiū erit, imò XIII. fortasse (tanto longius à XVI.) si Plutarcho & Polybio credam. Ille in Camillo, iste lib. II. scribunt, non postero, ut Liuius, sed tertio denique die à pugnâ Gallos irrupisse. Et consentit etiam, aut certè distinguit & conciliat Io. Zonaras: qui posterâ quidem die iussisse ad vrbem vult, sed cùm portas apertas viderent, substituisse, infidias veritos; & tertiam denique die ingressos. Itaque, ut finiam, nihil erroris in Tacito: cum Liui sentit & priscis, quos adduxi.

I S P I B. I T A V I

Pag. 288

PÆDAGOGIA Seneca describit epist. XCVI. Transeo agmina exoletorum, per nationes coloresque descripta, ut eadem omnibus levitas sit, eadem primæ mensura lanuginis, eadem species capillorum. Julianus in Antiochico: Οὐ πρετέρω τῷ ὁδῷ σέβαστο μέγεντος αὐτοῖς, νοῦ παιδῶν ἡγεμόνες, εἰς τὸ διαβλέπειν οἱ πολῖτοι; Hi pueri plerumque ad illicta dominis. Suetonius Nerone cap. XXVIII. Super ingenuorum pædagogia, & matronarum concubinatus. *Pædagogia enim non culpat, sed quod ex ingenuis.* Tertullianus Apol. Cūm de pædagogij aulicis nescio quem cinædum (*Antinoum intellegit*) deum facitis. Notitia Imperij: sub dispositione viri spectabilis Castrensis collocantur. **PÆDAGOGIA.** MINISTERIALES. DOMINICI. CURÆ. PALATIORVM. Plinius. XXXIII. **B** Iam verò & pædagogia ad transitum virilitatis custodiantur argento: *quod de fibulis argenteis exaudio, Veneri arcenda. Usus etiam eorum ad mensam.* Ulpianus l. XII. de Instructo vel instrum. Si instructum fundum legasset, ea pædagogia quæ ibi habebat, ut cūm ibi venisset præsto essent in triclinio, legato continentur. *Hos habebant in veste pretiosâ.* Seneca De vita beatâ, cap. XVII. Quare pædagogium pretiosâ veste succingitur? *Imo auratâ.* Idem De tranquillit. cap. I. Prætringit animum apparatus alicuius pædagogij, diligenterius quam intra priuatum larem vestita & auro culta mancipia, & agmen seruorum nitentium. Ammianus libro XXXVI. Tunica auro distinctâ, ut regius minister, indutus, à calce in pubem in pædagogiani pueri speciem. Nec aliud sensit cūm de auro Plinius scripsit: Honestius viri pedagogijs id damus, balineaque diues puerorum forma conuertit. nescio an, conuestit. Seneca de puerorum istorum delicijs, epist. CXXIII. Omnia pædagogia oblita facie vehuntur, ne sol, ne frigus teneram cutem lædat. Turpe est neminem esse in comitatu puerorum, cuius sana facies medicamentum desideret. *Vides ergo ubique Pædagogia pro cætu & quasi collegio puerorum. pro loco non accipio, nec apud Plinium quidem lib. VII. epist.* Puer in pædagogio mistus pluribus dormiebat. rescriboque, Puer è pædagogio. Intellegit enim puerum pædagogianum. Ammianus lib. XXIX. Adultus quidam ex his quos Pædagogianos appellant, ad obseruandam venaticam prædam, Spartanum canem retinere dispositus. Res nomenque in parte mansit, apud Paigios Gallorum, Italorumque.

IVSTI